

TRACE

**Traditional Children's Stories for a common
Future**

Crni ovan

zabilježila i prilagodila Marija Šarac

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kad udari ljetna žega pa gori nebo i kamen i ništa više u suhoj zemlji ne raste, svi idu k Cetini. Uz Cetinu su i za vrijeme najžešćih vrućina livade zelene, a šta si posadio, možeš zalijevati do mile volje. Živina se hladi i poji na potoku. A poslijepodne, kad je živina već sita i leži, a vrućina popusti, djeca uče plivati. Djedovi ih privežu konopom uz obližnje stablo da ih voda ne odnese, pa tako, malo po malo, svako dijete nauči plivati.

Cetini se dolazi ranom zorom, prije vrućine. Kako se diže sunce na nebu, nije lako ni raditi blizu vode. Svi čekaju zvuk zvona koje se ne čuje s Crkve iz sela (jer je polje duboko u kanjonu), nego se čuje od crkve s druge strane Cetine gdje je blaži kanjon, a crkva na visokoj stijeni, iznad Studenaca, pa se vidi i čuje svugdje uokolo. To zvono označava najvažniji dio dana. Rad se prekida, ljudi se krstu, muškarci onako od truda i kopanja, žene od branja jabuka i trešanja.

Zvoni podne. I strašno jako se čuje zvono, kao da je iznad glave. Svi zvukovi odjednom zamuknu i samo ta jaka zvonjava prikrije kanjon i polje uz Cetinu. E baš u tom trenu treba sjesti oko panja, prekrstiti se i ručati. To svi znaju i nitko ne smije postupiti drukčije. Sva djeca odavno znaju kako je opasno to ne učiniti, točno u podne, pored panja. Ne znaju zašto, to se ne govori, a ipak, nešto naslućuju.

Uvijek među djecom ima onih koji ne vole slušati što im se govori. Tako je i ovaj put bilo. Mali Josip, radi samo ono što on želi. Ne samo da nije sjeo i prekrstio se, nego je, što je najgore, otišao još dok je zvonilo podne, pravo u Cetinu. Majka mu je uvijek govorila da vruć ne ulazi u rijeku, jer će ga uhvatiti grč pa se će utopiti. To mu se činilo kao neka priča za malu djecu. Njemu je bilo nesnošljivo vruće.

Malo je nogom zagazio i gledao u vodu. Voda je bila osvježavajuća, hladna kao led. Potom je skinuo odjeću i odlučio se okupati. Odlučio je plivati niz rijeku, pa je podigavši ruku, zaklonio oči dlanom. Htio je vidjeti koliko mora preplivati. A kad tamo - nasred Cetine leži crni veliki ovan. Prekrio svojim ogromnim tijelom cijelu rijeku i mrko gleda pravo u dječaka. Oči crne kao noć svjetlucale se od sjaja vode i sunca u tom vedrom, vrućem ljetnom danu. Rogovi crni, veliki i savijeni kao neke dvije velike debele kljuge. Crno runo se svjetluca od kapi koje vrcaju preko brzaca na Cetini. Leži ovan i gleda dječaka. On pak od silnoga straha, nije mogao dozvati ni oca, ni majku, ni starijeg brata. Nije mogao ni misliti, ni micati se. Ovan nasred Cetine i dalje mirno leži i gleda ga strašnim, ognjenim pogledom. U djeličku razuma koji mu je ostao, sjetio se Josip priče na kominu. Nije ju trebao čuti, već je trebao za to vrijeme spavati. No Josip, koji je sve radio po svom, tada je glumio da spava. Tada su stariji prepričali tu strašnu legendu - onaj tko u podne ugleda crnog ovna na Cetini mora biti brži od njega i doći kući, ne izlaziti tri dana i tri noći, inače mu nema života!

Sjetio se kako su govorili da će onaj tko vidi crnog ovna, poludjeti ili umrijeti. A od onih koji su ga dosad vidjeli, samo je jedan uspio doći kući. Svi drugi su došli do Velike ploče i tu su ih našli.

Sve je drugo u tom trenu zaboravio, samo se toga dječak sjetio. Čim su ga noge poslušale, poletio je Josip po konja na ledinu, pa ga tjerao uzbrdo. Tjerao ga je krikovima i konopom. Nije se ni usudio pogledati je li onaj ovan za njim krenuo. Znao je, ako ga još jednom pogleda u oči onim strašnim pogledom, da neće preživjeti. Leti konj, na toj strašnoj žegi, mokar, a Josip leden od straha koji ga nemilice trese. I ježi mu se koža na leđima jer je siguran da je ovan iz njega. Najveću uzbrdicu su prošli i već bili blizu kuća, kad je starac koji je išao s potoka kući ugleda taj prizor!

Ugleda konja s kojeg se prašina ured ljeta u podne diže i u toj prašini ugleda golog momčića, koji modar od straha i kriči i tjera konja. Poplašio se starac i mislio kako neka zla sila trči prema kućama. Odluči zaustaviti zlo pa stane nasred prašnog puta i podigne obe ruke u zrak. U jednoj ruci mu štap, drugom se prekrsti i zavika ne bi li odvratio to što leti u pari i prašini, od zaseoka. Kad je on zavika, izbezumljeni, prestravljeni konj poleti još brže jer je osjetio da je blizu njegova pojata i da je mukama sigurno kraj. Taj galop konja čuo se puno prije nego je konj došao do pojate, pa Josipov stric izađe pogledat kakva je to buka u podne. Imao je šta vidjeti. I on je na prvu promislio kako neka zla sila dolazi. Kad malo bolje pogleda, uz zadnju uzbrdicu do kuće leti njihov konj, a na njemu mali. Zazove konja imenom da se zaustavi, ali konj, onako umoran i poplašen nije se zaustavio na poznati glas, nego s uzbrdice put pojate. A stricu prođe kroz glavu, kako je za ulaz na konju u pojatu Josip već prevelik, taman za glavu. Brzo se okrene stric i zgrabi Josipa s konja, a konj taman ispod parapeta ušao na svoja jasl. Da je stric malo zakasnio, Josip bi pravo glavom u parapet u onoj brzini...

Tako je stric spasio dječaka. Josip nije izlazio iz kuće tri dana i tri noći. Slušao je sve šta su mu rekli da mora, bez ikakvog pogovora. Sada je znao zašto, kad zazvoni podne, treba sjedit ispod zida u hladu, prekrstiti se i ne ići do vode.